

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pkf.II.20.275/2024/2. szám

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Molnár Péter Ügyvédi Iroda (eljáró: dr. Molnár Péter ügyvéd, cím) által képviselt kérelmező neve (cím) kérelmezőnek – a dr. ... elnök által képviselt Pécsi Törvényszék (cím) kérelmezettel szemben vagyoni elégtétel megfizetésére irányuló nemperes eljárásban a Debreceni Törvényszék 11.Pk.20.178/2024/12. számú végzése ellen a kérelmezett által 13. sorszámmal benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

végzést:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság végzésének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett részét helybenhagyja.

Megállapítja, hogy a meg nem fizetett 7000 (hétezer) forint fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Ez ellen a végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

A tényállás

[1] A kérelmező felperesként 2019. július 3. napján terjesztette elő keresetét a Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon elmaradt illetmény és sérelemdíj iránt a Pécsi Tankerületi Központ alperessel szemben. A Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon 2.M.157/2019. számon indult, majd a kérelmezettnél 2.M.70.091/2020. számon folytatódó perben a kérelmezett 25. szám alatt hozta meg az ítéletét, amelyet a Pécsi Ítéltábla Mf.I.30.028/2021/6-I. számú ítéletével helybenhagyott. A jogerős ítélettel szemben előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán eljáró Kúria Mfv.IV.10.136/2021/4. számú végzésével az első- és másodfokú bíróság ítéleteit hatályon kívül helyezte és a kérelmezettet újabb eljárás lefolytatására és újabb határozat hozatalára kötelezte.

[2] A megismételt eljárásban eljáró kérelmezett mint elsőfokú bíróság 2.M.70.076/2022/9-I. számon hozott ítéletet, amelyet a Pécsi Ítéltábla Mf.I.30.017/2023/7. szám alatti ítéletével részben megváltoztatott. A Pécsi Ítéltábla a jogerős ítéletét tárgyaláson kívül hozta meg, azt a kérelmező jogi képviselője 2023. október 25-én vette át.

[3] 2019. július 3. napjától 2023. október 25-ig 1575 nap telt el.

A kérelem és az ellenirat

[4] A kérelmező 2024. február 7-én előterjesztett kérelmében a peres eljárás elhúzódása miatt a polgári peres eljárás elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel érvényesítéséről szóló 2021. évi XCIV. törvény (a továbbiakban: Pevtv.) 7. §-a alapján a 2019. július 3. napja és 2023. október 25. napja közötti 1575 napra 630 000 forint vagyoni elégtétel megfizetésére kérte kötelezni a kérelmezettet.

[5] A kérelmezett elleniratában a kérelmező követelését 456 400 forint tekintetében nem vitatta, ezt meghaladóan a kérelem elutasítását kérte. Ebben egyebek mellett a 2019. december 5-től 2020. február 9-ig eltelt 67 nap, a 2020. június 25-től 2020. szeptember 22-ig tartó 90 nap és a 2020. november 26-tól 2021. február 9-ig tartó 76 nap figyelmen kívül hagyását kérte a *Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése alapján* a kérelmező érdekkörében jelentkező szükségtelen elhárítható időmúlások miatt.

[6] A 2019. december 5-től 2020. február 9-ig eltelt 67 nap vonatkozásában arra hivatkozott, hogy a 2019. december 4. napján tartott tárgyaláson közösen kérték a peres felek a tárgyalás elhalasztását. Új tárgyalási határnapot 2020. február 10. napjára tűzött a bíróság. A Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.083/2023/2. számú végzésében foglalt indokokra figyelemmel pedig ezt az időtartamot ezért le kellett vonni a számított időtartamból.

[7] A 2020. június 25-től 2020. szeptember 22-ig tartó 90 nap körében hivatkozott arra, hogy 2020. június 24.-én azért halasztotta el a tárgyalást, mert azon a kérelmező bejelentette, hogy keresetváltoztatással kíván élni, erre azonban csak 2020. szeptember 9-én került sor, majd 2020. szeptember 23-án tartotta meg a következő tárgyalást a bíróság.

[8] A 2020. november 26-tól 2021. február 9-ig tartó 76 nap kapcsán pedig arra hivatkozott, hogy a 2020. november 25-én megtartott tárgyalást azért kellett elhalasztani, mert azt a peres felek közösen kérték, ugyanis további nyilatkozatot akartak tenni.

Az elsőfokú végzés

[9] Az elsőfokú bíróság kötelezte a kérelmezettet, fizessen meg a kérelmezőnek 15 napon belül 579 600 forint vagyoni elégtételt, míg ezt meghaladóan a kérelmet elutasította. Kötelezte a kérelmezőt, hogy fizessen meg 1512 forint eljárási illetéket, valamint megállapította, hogy a további le nem rótt 17 388 forint eljárási illeték az állam terhére marad.

[10] Végzésének indokolásában a kérelmezett által figyelmen kívül hagyni kért 2019. december 5-től 2020. február 9-ig tartó 67 nap kapcsán kifejtette, hogy a Debreceni Ítéltábla hivatkozott végzése a felek tárgyalás előtt előterjesztett közös kérelmére vonatkozott, illetve azon a tényálláson alapult. A jelen esetben azonban a 2019. december 4-i perfelvételi tárgyaláson egyezségkötési szándékuk miatt kérték a perfelvételi tárgyalás elhalasztását a peres felek és nem pedig a tárgyalást megelőzően. Rámutatott, hogy a perfelvételi tárgyalás elhalasztására a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 192. § (1) bekezdésében meghatározott okból van lehetőség a halasztás okának megjelölésével [Pp. 192. § (3) bekezdése]. A perfelvételi tárgyalást elhalasztani a kérelmezett által hivatkozott Pp. 229. § (1) bekezdése alapján a tárgyalás határnapja előtt lehet, akkor is legkésőbb 3 nappal a tárgyalást megelőzően kell a közös kérelmet előterjeszteni. Ezzel pedig nem esik egy tekintet alá a tárgyaláson előterjesztett ilyen közös kérelem, ilyen okból nincs lehetőség a perfelvételi tárgyalás elhalasztására. A felek, ha egyeztetni akartak az egyezség létrehozása érdekében, úgy az eljárás szünetelésének megállapítását kellett volna közösen kérniük a Pp. 121. § (1) bekezdés a) pontja alapján. Ilyen kérelem esetén a kérelmezett által hivatkozott időtartam kétségtelenül a kérelmező terhére lenne értékelhető. A jelen esetben nem vitásan viszont nem ez történt. A tárgyaláson előterjesztett közös kérelemre elhalasztott tárgyalás, illetve az ezzel eltelt időtartam (a jelen esetben 67 nap) nem vonható ezért le a Pevtv. 15. § (3) bekezdésére való hivatkozással az eljárás számított időtartamából.

[11] A 2020. június 25-től szeptember 22-ig tartó 90 nap kapcsán hangsúlyozta, hogy a 2020. június 24-ére kitűzött perfelvételi tárgyalást elhalasztotta a bíróság, annak oka megjelölése nélkül. Kétségtelen, hogy a tárgyaláson a felperes bejelentette, hogy keresetváltoztatást kíván előterjeszteni, amit 2020. szeptember 9-én megtett. Ugyanezen a napon az alperes előkészítő iratot nyújtott be, ám ezeket, azaz sem a kereset felemelését, sem pedig az arra adott alperesi előkészítő iratot a bíróság nem kézbesítette a peres feleknek, így a 2020. szeptember 23-i tárgyalás ismételt elhalasztásra került. Mindezekre tekintettel nem tartotta levonhatónak a 2020. június 24-i tárgyalás és a 2020. szeptember 23-i tárgyalás között eltelt időtartamot sem.

[12] A 2020. november 26-tól 2021. február 9-ig eltelt 76 nappal összefüggésben kiemelte, hogy a 2020. november 25-én tartott tárgyalást ugyancsak a felek közös kérelmére halasztotta el a bíróság, ami az elsőfokú bírósági álláspont szerint megint csak nem lett volna a Pp. alapján lehetséges. Ha határidőt is engedélyezett a nyilatkozattételre a feleknek, úgy a kérelmezetti bíróságnak a határidő elmulasztására irányadó jogkövetkezményekre szükséges lett volna a feleket figyelmeztetni. Kétségtelen, hogy a bíróság mérlegelési jogkörébe tartozott, hogy elhalasztja-e ezt a tárgyalást és további határidő engedélyezésével nyilatkozattételre hívja-e fel a feleket vagy berekeszti a tárgyalást, de az előbbi mellett döntött, így az ezzel felmerült 76 nap a kérelmező terhére nem értékelhető, így az annak levonására irányuló kérelmet az elsőfokú bíróság nem találta alaposnak.

A fellebbezés és a fellebbezésre tett észrevétel

[13] A végzés ellen a kérelmezett terjesztett elő fellebbezést, kérve az elsőfokú bíróság végzésének megváltoztatását és a kérelmezett marasztalásának 486 400 forintra történő leszállítását. A fellebbezésben kérte a 2019. december 5-től 2020. február 9-ig tartó 67 nap, a 2020. június 25-től 2020. szeptember 22-ig tartó 90 nap és a 2020. november 26-tól 2021. február 9-ig tartó 76 nap számított időtartamból való levonását és ezáltal a 236 nap figyelembevételével a marasztalás fentebb írtak szerinti csökkentését.

[14] A 2019. december 5-től 2020. február 9-ig tartó 67 nap vonatkozásában hivatkozott arra, hogy mivel a felek a 2019. december 4. napján tartott tárgyaláson közösen kérték annak elhalasztását, a kérelmező érdekkörében történt az ezt követő időmúlás a következő, 67 nappal későbbi tárgyalási határnápig. Nem vitatta, hogy a Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.083/2023/2. számú hivatkozott végzése olyan ügyben foglalta el az említett álláspontot, amikor a felek közös kérelme a tárgyalást megelőzően érkezett, de ez azon a lényegen nem változtat, hogy a folyamatban lévő eljárás a felek saját akaratából nem haladt a jelen esetben előre. Ezen a téren tehát nem tehető különbség a két tényállás és a két tényállásra vonatkozó perjogi rendelkezések között. Hangsúlyozta, hogy bár kétségtelen, hogy a felek közös kérelemre történő tárgyalás halasztásra, amennyiben azt a tárgyaláson terjesztik elő a felek, nem ad lehetőséget a Pp. 192. § (1) bekezdése, ettől függetlenül, ha ez megtörtént, úgy az mind a két fél érdekkörébe tartozott. A tárgyalás elhalasztása iránti közös kérelemre ráadásul azért került sor, mert a peres felek a képviselőiken keresztül úgy látták, hogy az egyezségkötésre is van lehetőség. Előadása szerint ugyan kétségtelen, hogy az ilyen esetben nem lett volna eljárásjogi szempontból lehetőség a tárgyalás elhalasztására, az eljárás szünetelésének megállapítását kellett volna kérniük (ahogyan erre az elsőfokú bíróság rá is mutatott), de a felek nem terjesztettek elő ilyen kérelmet és erre a bíróságnak nincs ráhatása. Ez a Pp. 2. §-ában megjelenő rendelkezési elvből egyébként következik is, valamint nincs is jelentősége, mert a vagyoni elégtétel érvényesítése iránti nemperes ügyben eljáró bíróságnak nem az eljárás alapjául szolgáló munkaügyi per eljárási szabályoknak való megfelelést kell vizsgálnia, azaz nem bírálja felül az eljárás jogszerűségét. A vagyoni elégtételről döntő bíróság feladata a kérelem és ellenirat tartalmának korlátai között abban határozni, hogy az alapeljárásban félnek minősülő kérelmező vagy bírósági eljárást lefolytató bíróság eljárási cselekménye, esetleg mulasztása járult hozzá az észszerűnek minősülő időtartam meghaladásához.

[15] Lényegében ugyanezeket az érveit hangoztatta azonos okból az elsőfokú bíróság által elutasított 2020. november 26-tól 2021. február 9-ig tartó 76 nap vonatkozásában is, hiszen a 2020. november 25-én tartott tárgyalást ugyancsak a felek közös kérelmére halasztotta el a bíróság. E körben is rámutatott, hogy a felek számára csak a Pp. 110. § (2) bekezdése szerinti nyilatkozattételi jog gyakorlását engedte meg a bíróság, amikor a tárgyalás elhalasztásáról döntött, ez azt is jelentette, hogy ebben az időszakban a felek akaratából nem haladt előre az eljárás. Ez az, ami a vagyoni elégtétel iránti igény szempontjából releváns. A

bíróság által biztosított határidő kizárólag a felek perbeli jogainak gyakorlását biztosító lehetőség volt, nem pedig a kötelezettség, a felek rendelkezési joguk alapján szabadon dönthettek arról, hogy bár kértek erre lehetőséget, később mégsem éltek azzal, azaz nem tettek nyilatkozatot.

[16] A 2020. június 25-től 2020. szeptember 22-ig tartó 90 nap kapcsán pedig rámutatott, hogy szintén a kérelmező érdekkörébe tartozó oknál fogva került sor a 2020. június 24-i tárgyalás elhalasztására, ugyanis a keresetét a kérelmező fel akarta emelni. Igaz, hogy ez nem jelenik meg a tárgyalási jegyzőkönyvben a halasztás indokaként, de ettől függetlenül magából a jegyzőkönyvből ez kiderül, mindez pedig azzal a következménnyel jár, hogy a keresetváltoztatás előterjesztéséhez szükséges idő a kérelmező érdekkörébe tartozott, azaz azt nem lehet figyelmen kívül hagyni a Pevtv. 15. § (3) bekezdése alkalmazása során.

[17] A kérelmező a fellebbezésre tett észrevételében az elsőfokú végzés helyes indokai alapján való helybenhagyását kérte.

A másodfokú bíróság döntése

[18] Az ítéltábla fellebbezés hiányában nem érintette az elsőfokú végzésnek a kérelmet részben elutasító és a kérelmezettet 486 400 forint vagyoni elégtételben marasztaló rendelkezéseit, a fellebbezést pedig nem találta alaposnak.

[19] Az elsőfokú bíróság a tényállást a jogvita eldöntéséhez szükséges mértékben teljeskörűen feltárta és azt helytállóan állapította meg. A jogszabályi rendelkezéseket megfelelően hívta fel és a jogvita elbírálásához helyesen alkalmazta. Minden tekintetben helyesen foglalt állást – a Pevtv. normaszövege, annak az Emberi Jogok Európai Bírósága (EJEB) követelményrendszere által kialakított, az Alaptörvény 28. cikkére és a Pp. Preambulumára tekintettel, a törvényjavaslat indoklásában előadottakból meghatározható jogalkotói törekvések figyelembe vételével kialakított értelmezése alapján, a bírói gyakorlat megfelelő felhívásával – az elleniratban meghatározott időszakok levonhatóságáról, ezáltal a vagyoni elégtétel alapját képező figyelembe vehető időszakról. Érdemi döntését részletesen, a Pp. 346. § (4) bekezdése által elvárt mértékben indokolta, jogi érveit az ítéltábla minden részében osztotta.

[20] Csupán a fellebbezésre tekintettel mutat rá az ítéltábla a következőkre:

[21] A fellebbezésben a kérelmezett összesen három időszak vonatkozásában kérte a számított időtartamból való levonást, azaz a figyelembe vehető idő csökkentését. Két esetben (67 nap és 76 nap) is arra hivatkozott, hogy mivel az adott tárgyalás (a 2019. december 4-i és a 2020. november 25-i) a felek közös kérelmére került elhalasztásra, ezért megállapítható, hogy a kérelmező érdekkörében merült fel az ez után a következő tárgyalásig tartó időmúlás.

[22] Az ítéltábla azonban hangsúlyozza, hogy mind a két esetben a tárgyalás elhalasztása iránti közös kérelmet a felek a tárgyaláson adták elő. A Debreceni Ítéltábla kérelmezett által hivatkozott döntése a tárgyalás előtt előterjesztett közös kérelemre vonatkozott, amely a peres felek jogszerű lehetősége volt és amely esetben a bíróságnak a tárgyalást nem is lehetett megtartania. Ezzel szemben a tárgyaláson előterjesztett közös kérelemre az elsőfokú bíróság által hivatkozott eljárásjogi indokokból (Pp. 192. §) nemcsak hogy nem kell, hanem nem is lehet elhalasztani a tárgyalást. Ennek pedig nem abból a szempontból van jelentősége, hogy az alapperben eljáró bíróság eljárása mennyiben felelt meg a jogszabályoknak, hanem abból, hogy az adott magatartás mennyiben feleltethető meg a Pevtv. hivatkozott 15. § (3) bekezdésében foglaltaknak. E körben pedig arra is figyelemmel kell lenni, hogy ellentétben a fellebbezésbeli hivatkozással, a bíróságnak az alapperben nem volt szabályszerű lehetősége arra, hogy a tárgyalás elhalasztásával további határidőt biztosítson a peres felek számára. Ez pedig azért lényeges, mert ennél fogva nem arról volt

szó, hogy a bíróság a két tárgyalás elhalasztásával a felek perbeli jogainak gyakorlását biztosító lehetőséggel élt, hanem arról, hogy a perrendi kógens közjogi szabályokkal ellentétesen intézkedett, azaz maga idézte elő a következő tárgyalási határnapiig tartó, ilyen módon viszont kétségtelenül szükségtelen időmúlást. Ennek az időmúlásnak a megakadályozása a perjogi szabályok betartásával a bíróság kötelezettsége lett volna. Következtes abban a vagyoni elégtételre irányuló nemperes eljárásokban kialakított bírói gyakorlat, hogy nincs lehetőség a per számított időtartamának a kérelmező érdekkörébe tartozó okból való csökkentésére, ha az alapperben eljáró bíróság anélkül rendelkezett a tárgyalás elhalasztásáról, hogy erre törvényes oka lett volna. (Ekként: Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.083/2023/2., Pkf.II.20.038/2024/2., Pkf.II.20.224/2024/2.) Ennek elmulasztása pedig nem teszi lehetővé a kérelmezett oldalán a Pevtv. 15. § (3) bekezdésének kedvező alkalmazását.

[23] A 2020. június 25-től 2020. szeptember 22-ig eltelt figyelmen kívül hagyni kért 90 nap vonatkozásában a 2020. június 24-én tartott tárgyalás elhalasztására ugyan kétségtelenül azért került sor, mert a felperes a keresetét fel kívánta emelni, de ezt utóbb 2020. szeptember 9-én meg is tette. Olyan perfelvételi nyilatkozatot terjesztett elő és olyan időpontban, amelyet és amikor a Pp. a számára – figyelemmel a perfelvételi szakaszban részére nyitva álló jogi lehetőségekre – lehetővé tett. A Pp. 185. § (1) bekezdése alapján a perfelvételi szakban az azonos vagy hasonló ténybeli és jogi alap mellett a kereset megváltoztatható. Az észszerű időn belüli befejezéshez való jog kirívó sérelmét jelentené az az értelmezés, amely a törvényesen megengedett eljárási jogok gyakorlását azzal szankcionálná, hogy emiatt csökkentené vagy akár ki is zárná a vagyoni kompenzációt. Ezzel szemben indokolt az értelmezést a 2018. január 1-jén hatályba lépett Pp. rendezőelvi szintre emelt perkoncentráció lényegével összefüggésben elvégezni. A perkoncentráció megvalósulása elsősorban a jogalkotó által megfelelő szabályozással biztosítható, abból kell kiindulni, hogy ha a törvény maga engedi meg egyes eljárási jogok gyakorlását akként, hogy az szükségszerűen hosszabb peres időtartamot eredményez, annak következményeivel számolt, és azt nem kívánja a peres felekre róni. Ezért az eljárási jogok törvényi keretek között gyakorlása önmagában nem minősíthető a fél érdekkörébe tartozónak csak abból az okból, hogy az a pertartam növekedéséhez vezetett. A Pp. a perfelvételi szakra koncentrálja a felek támadási és védekezési eszközeinek kölcsönös és egymásra reagáló előterjesztését; nem róható a kérelmező terhére a törvény által engedélyezett perfelvételi nyilatkozatok előterjesztési jogának gyakorlása, ha az a jóhiszeműség követelményének és a törvényi rendelkezéseknek megfelelően történt. Mindezekből következően azt a következtetést nem lehet levonni, hogy az említett időtartam a kereset felemelése mint elhárítható ok miatt telt volna el. (Ezt az értelmezést vezeti le – többek között – a Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.284/2023/2., Pkf.II.20.254/2024/2., Pkf.II.20.425/2023/2. számú végzése.)

[24] Mindezekre tekintettel az ítéltábla a Pevtv. 9. § (4) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 383. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság végzésének nem fellebbezett részét nem érintve, a fellebbezett részét helybenhagyta.

[25] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 39. § (1) bekezdése és 47. § (1) bekezdése szerint meghatározott fellebbezési illeték a kérelmezett illetékmentességére tekintettel a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján az állam terhen marad.

[26] A kérelmező a fellebbezésre tett észrevételében nem számított fel másodfokú költséget, ezért erről ezért az ítéltáblának rendelkeznie sem kellett.

Debrecen, 2024. július 23.

Dr. Pribula László s.k. a tanács elnöke, Dr. Répássy Árpád s.k. előadó bíró, Dr. Gárdosi Judit s.k. bíró